

Naročnina mesečno
18 Lir. za inozem-
stvo 31.50 Lir. - ne-
deljska izdaja ce-
loletno 34 Lir. za
inozemstvo 65 Lir.
Ček. rač. Ljubljana
10.650 za naročnino
in 10.349 za inserate.

Podružnice:
Novo mesto.

Izključna pooblaščenka za oglaševanje italijanskega in tuje-
ga izvora: Unione Pubblicità Italiana S.A. Milano.

Izdaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku.

Uredništvo in uprava: Kopitarjeva 6, Ljubljana.
Redazione, Amministrazione: Kopitarjeva 6, Ljubljana.
Telefon 4001-4005.

Concessionaria esclusiva per la pubblicità di provenienza italiana
ed estera: Unione Pubblicità Italiana S.A. Milano.

Abbonamenti: Mese
18 Lire. Estero, me-
se 31.50 Lire. Edi-
zione domenica, an-
no 34 Lire. Estero
65 Lire. C. C. P.
Lubiana 10.650 per
gli abbonamenti,
10.349 per le in-
serzioni.

Filliale:
Novo mesto.

SCLOVENE

Bollettino No 977 Attacco nemico stroncato in Tunisia

**Importante bottino:
oltre 4000 prigionieri, 13 carri
armati, 70 cannoni ed altri materiali
bellici - Un grosso trasporto nemico
affondato**

Il Quartier Generale delle Forze Armate co-
munica:

Scontri tra gruppi da ricognizione nella zona
tripolina occidentale.

In Tunisia un attacco nemico contro posi-
zioni da noi conquistate veniva stroncato. 8 ca-
mionette sono state catturate con parte dei loro
equipaggi, altre incendiate, da un nostro presidio
avanzato.

Cacciatori italiani e germanici hanno abbat-
tuto quattro velivoli, un quinto risulta distrutto
dalle artiglierie contraeree.

Le perdite nemiche nei combattimenti svol-
tisi in Tunisia dal 18 al 24 Gennaio sono
salite ad oltre 4000 prigionieri, 13 carri armati
catturati o distrutti, 70 cannoni, circa 200 auto-
mezzi, un centinaio di mitragliatrici e altri mate-
riali bellici.

Uno «Spittfire» che ha sorvolato Pachino
(Siracusa) nella sera del 25, è stato colpito dal-
le batterie della difesa precipitando in mare.

Su Avola (Siracusa) una incursione cau-
sava due morti e sette feriti fra la popolazione
e lievi danni, bombe sganciate sopra A m a b i l i n a
(Marsala) danneggiavano alcuni fabbricati.
Nessuna vittima.

Aeroplani nemici hanno pure mitragliato e
spezzonato sul litorale jonico due treni mer-
ci e le stazioni ferroviarie di Brancaleone,
Riace e Istica provocando pochi danni
e otto feriti.

Nel Mediterraneo un nostro sommer-
gibile, al comando del tenente di vascello Ga-
spare Cavallina, ha colpito con due siluri un
grosso trasporto nemico di 18.000 tonnellate,
scortato da cacciatorpediniere, affondandolo.

Vojno poročilo št. 977

Sovražni napad v Tunisu odbit

**Velik vojni plen:
nad 4000 ujetnikov, 13 tankov, 70
topov in še mnogo drugega gradiva
Velik sovražni parnik potopljen**

Glavni Stan Italijanskih Oboroženih Sil ob-
javlja:

Sporadi med ogledniškimi oddelki v zahod-
nem področju Tripolisa.

V Tunisu je bil razbit sovražni napad na
postojanke, ki smo jih zavzeli; neka naša spred-
nja postojanka je zajela 8 avtomobilskih vozil z
delom njihovih posadk, druge pa je zažgala.

Italijanski in nemški lovec so zbil 4 letala,
peto pa je sestrelilo protiletalsko topništvo.

Sovražne izgube pri bojih v Tunisu od 18.
do 24. januarja so narasle na preko 4000 ujetni-
kov, 13 zajetih ali uničenih tankov, 70 topov, oko-
li 200 avtomobilskih vozil, 100 strojne in mnogo
drugega vojnega gradiva.

En «Spittfire», ki je zvečer dne 23. januarja
priletel nad Pachino (Siracusa), je bil zadet
od protiletalske obrambe in je tresel v morje.

Napad na Avola (Siracusa) je povzročil 2
mrtve in 7 ranjenih med civilnim prebivalstvom
ter lažjo škodo. Bombe, zmetane na A m b i l i n o
(Marsala), so poškodovale nekaj zgradb; žrtev ni.

Sovražna letala so tudi obstreljevala in raz-
bijala na jonski obali dva tovorna vlaka ter
železniške postaje Brancaleone, Riace in
Ispica, kjer je bilo nekaj malega škode ter 8
ranjenih.

V Sredozemlju je naša podmornica pod
poveljstvom poročnika bojne ladje Gaspara Ca-
vallina z dvema torpedi zadela od rusileev spre-
mljano veliko sovražno 18.000 tonsko ladjo in jo po-
topila.

Čiščenje v Marseillesu

Pariz, 26. januarja. AS. Pariška policija je
izvedla zadnje dni v Marseillesu veliko čišče-
nje, in sicer v starem pristaniškem predelu,
ker je bilo tam mnogo kriminalcev in oseb,
ki so delali proti varnosti države. Med njimi
je mnogo Judov. Policijski ukrepi so prizadeli
okrog 40.000 oseb, ki so bile prepeljane v vo-
jaško taborišče v Freyus, kjer bodo pregledani
njihovi dokumenti. Izvzete so bile le nekatere
osebe, ki pripadajo določenim poklicom, kakor
zdravniki, lekarnarji, babice, železniški delavci
in uredniki ter osebe, ki imajo bivališča v dru-
gih četrtih ali v okolici mesta. Osebe, ki ni-
majo dokumentov in tiste, ki so brez dela in
stanovanja, bodo razdeljene v občine ob Ro-
danu ali pa po drugih taboriščih. Nič se ne
bo smel vrniti v izpraznjeno četrt, ki bo v
kratkem uničena z izjemo zgradb, ki imajo
zgodovinsko in arheološko vrednost, kakor na
primer cerkev Sv. Lovrenca. Staro marseillesko
pristanišče bo dobilo nova moderna stanovanja.
Poudarja se, da je v tej akciji padla roka na
Jude, ki so si preskrbeli lažne dokumente, za
katere so plačali tudi 20.000 frankov. Imeli so
tudi napačne vojaške knjižice in napačna po-
drdila o demobilizaciji, kakor tudi ponarejene
živilske nakaznice.

Junaški odpor nemških armad

**Nemške armade zavračajo vse napade večkrat močnejšega sovražnika - Junaški branilci Stalingrada vztrajajo
Med Manjičem in Donom je bil sovražnik vržen proti severovzhodu, drugje pa je bil odbit**

Hitlerjev glavni stan, 26. januarja. Nemško
vrhovno poveljstvo objavlja:

Sovjetski naval na obsežne dele vzhodnega bo-
jišča je spet pridobil na silovitosti. V hudih ob-
rambnih bojih proti večkrat premočnemu sovraž-
niku, se držijo nemške armade in zavračajo vse
poskuse za predoro in obkolitve.

V Salingradu so se branilci, pri katerih
je poleg rumunskih divizij tudi najhbrvateki od-
delek, v južnem in srednjem delu mestu razvalin
zdržili na tesen prostor, kjer nudiho besno napa-
dojemu sovražniku v najtežjih okoliščinah in po
možnosti podrti od letalstva, heroičen odpor.

Na področju Kubanja in Maniča so
bili sovražni napadi zavrnjeni v hudih borbah. Pre-
mikti za delno skrajšanje bojišča potekajo bistveno
po načrtih. Oklepne čete in motorizirani oddelki

so med Maničem in Donom vrgle močne
sovražne ediacije dalje proti severovzhodu.

Na področju Dona in Donca trajajo še na-
dalje ogorčeni obrambni boji.

Jugozapadno od Voroneža je sovražnik s
pritegnitvijo novih sil obnovil svoje napade na
široki fronti, bil pa je v glavnem krvavo zavrnjen.
Borbe še trajajo.

Krajevni napadi zapadno od Rževa in južo-
zapadno od Velikih Luk so se izjalovili.

Tudi južno od Ladoškega jezera so bili
močnejši sovražniški napadi brezuspešni.

V Severni Afriki samo delovanje izvid-
niških oddelkov.

V Tunisu je skušal sovražnik spet osvojiti
postojanke, ki jih je pred dnevi izgubil. Njegove
izgube znašajo v času od 18. do 24. januarja: 4000

ujetnikov, 21 oklepnih vozil, 70 topov in 200 mo-
tornih vozil, nekaj nad sto sroja in še mnogo
drugega vojnega gradiva.

Ob holandski obali je izgubil sovražnik
pri brezpomembnih dnevnih napadih štiri bomb-
nike.

Hitra nemška voja letala so podnevi z do-
brim uspehom napadla neko mesto na južni
obali Anglije.

Berlin, 26. januarja. AS. Iz pristojnega vira
se je izvedelo, da so nemške motorizirane in
oklepne sile v donski kotlini 24. januarja od-
bile sovražnika na njegove izhodne postojanke,
potem ko so mu nudile trden odpor. V teh bo-
jih so Sovjeti izgubili 20 tankov. Med Donom
in Doncem se nadaljujejo ostri obrambni boji.

Prezgodnji optimizem

Carigrad, 26. januarja. AS. Vojaški kritik
lista «Tasviri Efkar» komentira boje na vzhod-
nem bojišču in ugotavlja, da so Rusi ponovili
taktiko lanskega leta, Anglosasi pa so pri prvih
uspehih zopet polni optimizma. Turški list pri-
pominja, da vsekakor še ni nikakih vzrokov
za ta optimizem, kajti nemške in zavezniške
sile so ubrale taktiko gibljive obrambe kakor
lansko leto ter ovirajo Ruso, da bi dosegli zna-
čilne uspehe. Rusi mečejo v boj vse svoje re-
zerve ter s tem tvegajo, da bodo resno izžepali
svoje sile, kar bo Nemcem spomlad in poleti
omogočilo ponovitev ofenzive.

Angleži se boje Rommelovega odpora na črti Mareb

Rim, 26. jan. AS. «Daily Mail» opozarja an-
gloško javnost, naj si ne dela preveč utvar z raz-
vojem dogodkov v Tunisu. Listu se zdi prav, da
zasedba Tripolija v javnosti ni vnela vala zado-
ščenja, kakor so na primer svoj čas pozdravili za-
vzetje postojank pri El Alameinu. Nezadovolj-
nost angleškega javnega mnenja ter počasni razvoj
vojne v francoski Severni Afriki zasenčujeta po-
men zavzetja Tripolija. Zmota je, nadaljuje list,
smatrati, da je Rommel preslab za močan odpor
na črti Mareb. Sovražnik se nahaja v Tunisu še
s številnimi silami ter se bori z boljšo tehniko in
večjim pogumom. Veščak Liddell Hart v nekem
članku obžaluje, da osma armada ni mogla pre-
prečiti umika italijansko-nemškega zbora v Afriki.

Vzrok temu je po njegovem mnenju dejstvo, da
ima Anglija le zelo omejeno število čet, ki se
dajo prepletati z letali. Če bi Montgomery imel
dovolj padalcev, bi lahko sovražnika preprečil
umik. Vojno ministrstvo je dobilo že leta 1932
dovoljenje za vezbanje padalcev. Sedanje afriške
izkušnje vsekakor ne opravičujejo velikih angle-

ških načrtov. Angleška armada bi morala najprej
dobiti močno tehnično opremo in bi morala priti
na višino Nemčije, kar se tiče uporabe mobilnih
čet. Liddell Hart primerja angleško vojno mini-
strstvo z Lotovo ženo in piše: «Slabo je v tem,
ker je vojno ministrstvo v tej vojni stalno gledalo
nazaj, namesto da bi gledalo naorej.»

»Vse za vojno« je nemško geslo

Berlin, 26. jan. AS. Tudi danes zjutraj nem-
ški tisk podčrtuje resnost trenutka ter objavlja
članke, v katerih osvetljuje potrebo po naporu
vseh sil in rezerv nemškega naroda. »Vse za
vojno,« je naslov uvodnika v »Völkischer Beob-
achter«. Vojna je trda, pravi glasilo oboro-
ženih sil, toda mi smo še bolj trdi. Vsi listi pa
enodušno poveljujejo junastvo borcev v Sta-
lingradu, katerih svetel vzgled stavijo pred oči
vsega naroda, vzpodbujajoč ga, naj se še bolj
trdno poveže z vojniki v titanskem naporu za
vztrajanje v borbi, ki bo dovela do končne
zmage.

Bombe na mošejo

Rangoon, 26. jan. AS. Ponedeljski angleški
letalski napad na Rangoon je povzročil številne
žrtve med civilnim prebivalstvom. Mnogo hiš, bo-
lišnih in templjev je bilo poškodovanih ter zažga-
nih. V neki indijski četrti je bilo ubitih 100 oseb,
na katere se je podrl zid. Tempelj »Jimmak«, ki
je največji v Birmi, je bil prav tako težko poško-
dovan. Streha se je pogrdila, prav tako pa se je
podrl en minaret in zidovje v notranjosti. Le zu-
naenji zid štrli še pokonci. Mnogo vernikov, ki so
se zatekli v mošejo, je bilo ubitih in na napadu
so se videle v zidu luknje strojničnih krogel in
pa krvavi madeži.

Angleške izgube v zraku

Lisbona, 26. jan. AS. Iz angleškega vira se
priznava, da je pretekli teden angleško letalstvo
izgubilo v Evropi 47 strojev, ameriško letalstvo pa
6. V Severni Afriki je RAF po lastnem priznanju
izgubila 25 strojev, na srednjem vzhodu pa 21.

Odvzem francoskega državljanstva

Pariz, 26. jan. AS. V tukajšnjih krogih je bil
z zadoščenjem sprejet odlok francoske vlade, ki
odvzema francosko državljanstvo Noguesu, Jouinu
in Peyrottonu skupno z drugimi odpadniki.

Strateški manevri nemškega poveljstva

Berlin, 26. januarja. AS. Največjo pozor-
nost zaslužio po mnenju berlinskih krogov
nemški in zavezniški strateški premiki v se-
vernem Kavkazu ter pri Voronežu. V severnem
Kavkazu so se čete nove Evrope že pred nekaj
dnevi odtrgale od sovražnika ter se podale na

nove in ugodnejše postojanke. Ta odmaknitev
ni bila povzročena, kakor bi radi v Londonu
verjeli moskovskim informacijam, od katerega
nevdržljivega sovjetskega pritiska, marveč je
bila izvedena po svobodni odločitvi nemškega
poveljstva. Južno krilo vzhodnega bojišča je
bilo razširjeno globoko proti jugu na Terek.
Od Rostova je bilo oddaljeno kakih 600 km.
Ker pa so prometne zveze s temi kraji silno
težavne in ker so bile potrebne primerne sile
proti boljševiškem sunku ob Donu, je nemško
poveljstvo trenutno skrajšalo bojišče v dolini
Tereka. Isto velja za mostišče v Voronežu. Tudi
tukaj so Sovjeti zaman dolgo poskušali pola-
stati se te postojanke. Čete, ki so branile ta
predel, bodo nudile sovražniku odpor južno od
mesta, kjer so boljševiki nagradili velike ko-
ličine vojaštva in gradiva. Popolnoma drugače
je položaj med Donom in Doncem, kjer nemške
sile z nespremenjeno silo nadaljujejo borbo
za nekatera zelo važna središča.

Južno od Ladoškega jezera Sovjeti izvajajo
svoje napade z enako silo, kakor prejšnje dni.
Z ozirom na veliko zimsko ofenzivo ta odsek
nima tako važnega pomena. Kakor pravijo po-
ročila iz dobro poučenih virov, se tu ni kaj
posebnega zgodilo. Sovražnik tukaj nastopa z
velikimi in dragocennimi silami, ne da bi z njimi
dosegel kak uspeh.

špartanska obramba nemških sil v Stalingradu

Zimska bitka nudi Sovjetom mnogo trnja in malo rož

Berlin, 26. jan. AS. V osredju dogodkov na
vzhodnem bojišču je še vedno špartanska obram-
ba nemških oddelkov pri Stalingradu — ne za-
radi strateškega pomena, marveč zaradi visokega
moralnega pomena. Položaj v Stalingradu oblega-
nih sil se je poostiril zaradi napada novih sovjets-
skih pehotnih, oklepnih in konjeniških sil. Nem-
ški tisk nudi javnosti sliko celotne in krute res-
nice o položaju na tem odseku, da ne bo napač-

Ponesrečen angleški poskus pri Learviku

Berlin, 26. jan. AS. Kakor poročajo z nemškega
vojaškega vira, so Angleži v noči med soboto
in nedeljo poskusili izkreati skupine uničevalcev
na norveški obali blizu Learvika. Zaradi kar se da
pazljive čuječnosti pri obrežni obrambi, ki je takoj
nastopila, je dočela spodletel poskus, ki so ga
izvedli s sedmimi ogledniškimi čolni. Obrežno
topništvo je s sodelovanju z nemškimi brzimi
ogledniki napadlo nasprotnikove ladje, še preden
so prišle do obale, ter jih obsulo z zelo uspešnim
ognjem od vseh strani. Zaradi slabe vidljivosti in
pa ker se je nasprotnik naglo obrnil, ne da bi
sprejel boj, ni bilo takoj mogoče ugotoviti uspeha,
ki ga je rodil nemški napad.

Kmalu nato pa so letalski ogledniki lahko
ugotovili, da se samo pet nasprotnikovih ladij
naglo pomika proti zahodu. Zaradi tega je čez
vse opravljena domneva, da sta dve drugi bili
potopljene.

Trdovraten molk v Londonu o angleško-ameriških pogajanjih v Washingtonu

Stockholm, 26. jan. AS. Churchillovo bivanje
v Washingtonu še ni uradno priznано, toda se-
vernoameriški tisk na veliko trobi, da se tamkaj
kujejo zelo važni načrti za vojno in mir. Vsa po-
ročila o teh pogajanjih prihajajo iz Washingtona,
dočim so londonski uradni krogi ohranili herme-
tičen molk.

Severnoameriški tisk odkriva tri točke, ki
naj bodo predmet pogajanj. Prva točka zadeva
afriško vojno ter z njo zvezana vojaška kakor tu-
di bodoča vprašanja za nadaljnje nastope. Druga
točka je pomorskega značaja in se tiče borbe
proti osnim podmornicam in vprašani, ki so v
zvezi z gradnjo novih ladij ter z bodočimi po-
morskimi zvezami. Tretja točka se tiče ustanovit-

ve sveta združenih narodov, ki naj bo zarodek
velikega sveta, kateri naj bi vladal celemu svetu
po anglosaški »magie«.

Ce londonski uradni krogi o tem trdovratno
molčijo, pa londonski tisk kritično piše, da gre
za stara severnoameriška stremiljena. Mnoga
vprašanja so tudi v zvezi s Severno Afriko. Naj-
prej pride na vrsto izbira enotnega vrhovnega
poveljnika v Severni Afriki. Združene države
žele imeti Eisenhowerja za poveljnika nad vsemi
angleškimi oboroženimi silami, Churchill pa Ale-
xandra in Montgomeryja. Nadaljnje vprašanje sta
De Gaulle in Giraud. Tudi tukaj si Angleži in
Amerikanci niso edini.

Tri koristne spomladanske rastline

Čas je že, da mislimo na pomladne dni, ko bo treba obnoviti delo na naših poljih in vrtovih. Maloga pridelovalca tare zlasti skrbi za seme. Neizkušen, kakor je, dostikrat ne ve izbrati pravega semena in ne pozna vrste rastlin in od tod pogosto razočaranje nad pridelkom.

Največ semen n. pr. za vse vrste kapusnic, za disavnice, za korenje, peso in slično, mora mali pridelovalec kupiti dostikrat prav drago, ker se mu ne izplača, da bi prideloval seme sam, ter se mu največkrat na malem prostoru izrodi. Pač pa more sam pridelati semenski fižol, grah in podobno. Pogosto mora pa kupovati kar sadike, recimo za paradižnike, zelje, kolerabice itd. L. 1941. in tudi lani so bili gojitelji, tako mali pridelovalci, kmetje in vrtarji, razočarani nad rdečo peso, ki jo mnogi ljubijo kot izvrstno solato. Tudi letos bo verjetno težava, kje dobiti seme za lepo, zdravo, rdečo peso. Svetujemo pridelovalcem, naj letos poizkusijo a **pasternakom**. Pasternak (tudi pasternaka ali pastinak) je rastlina, ki združuje v sebi dobre lastnosti rdeče pese, korenja in peteršilja. Obrodi redno in dobro. Koren je uporaben tako kot korenje za kuho in prahu, kot dodatek juhi, krompirju in omakam, pa tudi samostojno kot solata, tako kot rdeča pesa. Taka solata je prav dobra in okusna. Listje pasternaka pa je uporabno enako kakor peteršiljevo. Vsekakor pasternak nikoli ne razočara gojitelja.

Zelo hvaljevna je tudi pesa **mangold** ali po domače blitva. Korenje blitve je uporabno tako kakor rdeče ali rumene pese. Če pa listje trgamo, je to izvrstno nadomestilo špinata, pa tudi dobro krmilo za kunce. Seveda v tem primeru se koren ne odeboli tako, kakor če pustimo listje pri miru.

Topinambur ali papeška repa je lani izvrstno obrodila, ponekod celo 30 kratno seme. Ta repa, ki jo je poznal že Valvazor, je veljala pri nas v splošnem bolj za plevel, ki ga je težko odpraviti, če je vsajen. Po okusu se gomolji pripravi tako kot sladka repa in ima le malo manj hranilne vrednosti kakor krompir. Papeška repa je zlasti priporočljiva za sladkorno bolne, ker se iz njenega škroba ne razvija nevarna glikoza, kakor iz krompirja, temveč druga, diabetikom nevarna, toda redilna snov. Nekateri pa so topinambur sadili zaradi listja, ki so ga pokladali kuncem. Listje se mogli rezati vse leto, seveda pa so potem izkopali le drobne gomolje ali sploh nič.

Te tri koristne rastline, torej pasternak, mangold in topinambur, toplo priporočamo na spomlad vsem pridelovalcem.

Nagrada za rojstvo dvojčkov

Visoki komisar je iz Ducejevega sklada podelil zakoneca Feliks in Josipini Gorenč iz Vel. Lipove, obč. Ajdovec, ob priliki rojstva dvojčkov nagrado v znesku 600 lir.

Športno življenje GILL-a

Glavno Poveljstvo GILL-a je začelo svojo normalno delavnost, predvideno po športnem koledarju XXI leta.

6. decembra preteklega leta se je vršila v Zagrebu boksarska tekma med aktersko in ustaško mladino. Prihodnjega meseca se bo vršila zopet tekma v Veroni.

Blizajo se dekleške in deške zimske tekme v Asiaju; tekme se bodo začele 25. t. m. in se bodo končale 31.

Udeležila se bo tekem tudi reprezentanca Avangardistov iz Ljubljane, ki primerno trenirajo na naših smučiščih in pričakuje, da bo dosegla svoj namen.

Z njimi bo šel tudi oddelek organizirancev, ki niso našli prostora med tekmovalno skupino in lahko so srečni, da bodo prisostvovali zanimivi športni tekmi.

Iz triestinskega lesnega gospodarstva. Za predsednika in ravnatelja triestinske gozdne družbe z glavnico 20 milij. lir je bil izvoljen dr. Giov. Malvezzi. Nadalje je bilo sklenjeno, da družba prevzame d. d. za gozdove v Romagny z glavnico 2 milij. lir.

Delavnost GILL-a

V soboto, 23. t. m. se je v dvorani Dopolavora Oboroženih Sil vršila ob prisotnosti Zveznega podpoveljnika GILL-a tekma v košarki med predstavništva dveh okrožnih skupin GILL-a iz Triesteja.

Prireditve, ki jo je brezhibno organiziral športni urad, je bila prava pravcata tehnična in praktična lekcija v košarki, ki je doslej velik del šolske mladine našega mesta ni poznal. Tekma je vzbudila zanimanje za ta šport, ker se lahko goji v zaprtih prostorih in tedaj tudi v zimskem času.

Zvezno poveljstvo je preuredilo razna večbališča v telovadnicah z lastnimi sredstvi, da bi se člani, ki so iskreno želeli gojiti ta šport, v njem izvežbali ter poučili in tako ustvarili v bližnji bodočnosti reprezentanco GILL-a.

V ponedeljek, 25. t. m. je odpotovala četa avangardistov, ki se bo udeležila smučarskih tekem za državno prvenstvo. Nadaljuje se vzbujanje za čete mladine Italijank in Balil, ki se bodo kasneje udeležile tekem za državno prvenstvo.

Zvezni podpoveljnik je v imenu poveljnika naslovil članom čete najboljši želje. Izrazil je svoje prepričanje, da bodo nedvomno visoko držali ime ljubljanskega GILL-a ter dokazali vdanost svojim lastnim barvam ter športnemu izročilu našega mesta.

Kulturno delovanje GILL-a

V soboto, 23. t. m. se je v dvorani Zveznega poveljstva začela vrsta predavanj, ki jih je postavilo Zvezno poveljstvo GILL-a.

Zvezni podpoveljnik je opisal namen teh predavanj, dokazujoč, da vrši GILL tudi na kulturnem polju važno vsestransko delovanje.

Prvo predavanje je bilo namenjeno bataljonu avangardistov, ki so z živahnim zanimanjem sledili predavatelju.

To je svet dobrovoljne, optimistične poezije slovenskega kmeta, ki je po postavi nekam nerodnih pozibavajočih se nog, velikih rok, ki gledajo iz prekratke kamizole, z vitkosti v ustih in grčavko v roki. Dekleta so zorna, zardela, pa tudi odrezave lepote, kodri las se jim vijajo izpod rute, so veseli oči in nagubanih kril. Potem je tu še kmetki otrok, ljubek v preveliki obleki in v posnemaju starejših v hoji in gestah. Dalje je tu čudovit okvir slovenske krajine, povezuje vsa ta narodova dejanja, od krsta do groba v prepričljivo narodno pesem. Najsi je hodil Gaspari veliko po svetu, v njegovi duši le poje večno melodijo spomin na domači kraj. To so pohlevne hišice v Selščku, to je čudovita meniškija gmajna, s svojimi tihimi lazi, leščevjem, češminom, z ozadjem temnih, jelovih gozdov.

Nazadnje pa stoji za Gasparijevo umetnostjo, kar je najbolj važno, vsa umetnikova osebnost. Tu ni ogledovanje za tujo lepoto, ne premišljevanje kaj je modernejšee, ne uvoženih kuriozitet, tu je slikar sam, s svojim srcem, ki je polno poezije. Saj kdor ima to čast, da je njegov osebni znanec ali prijatelj, ve, kako je tudi umetnikov človeški pojav v resnici pristen »Gaspari«. Mož je dobrega, čutečega srca, velikokrat nasmejan, z nekaj dobrimi šalami v zalogi, ki jim mojster sam pravi, da so »narodopisne!« Je izmed redkih slovenskih umetnikov, ki pusti tudi drugim »prostor na sonec«, ki razumevajoče motri svet okrog sebe, posebno pa umetnost, kjer priznava in razume prizadevanje mlajših prav tako kakor starejših generacij.

Kaj naj zapišem o obsegu njegovega dela? Od božičnih razglednic, ki so važni glasniki domače sposobnosti, okusa, zlasti pa propagatorji umetnosti, do velikih kompozicij, kakor je znana »Svatba«, je mojster naslikal nešteto podob, ki so si našle pot tako v preproste domove, kakor v zbirke najbolj zahtevnih ljubiteljev umetnosti. Posebno je njegovo delo plodno na polju ilustracije, kjer je ustvaril nekaj trajnih del, mladini pa je tako kazal pot do prave umetnosti in okusa. Prav ta velika delavnost in z njo zvezana popularnost so posebno v polpreteklem času, ki je bolj cenil gesto kakor resnično znanje in občutje, potisnili vrednost Gasparijeve umetnosti nekoliko v ozadje. Toda danes so tisti časi za nami, od njih samih ni kdo ve kaj ostalo, zdrav, realističen čut pa je zopet odkril vrednote Gasparijevega slikarstva. Prepričani smo, da bo poznavanje in priznanje Gasparijeve umetnosti v bodočnosti našlo bolj nepristranske sodnike, kakor jih je dala polpreteklost. Nazadnje pa to za jubilatovo umetnost in njegovo mesto v zgodovini slovenske Moderne morda ni niti potrebno. Kajti njegova umetnost je izšla iz naroda in se je v narod tudi povrnila — narod se je toraj že zdavnaj odločil za Gasparija.

Zivljenjski praznik je mojstra dohitel tudi v službi narodoznanske ustanove Etnografskega muzeja v Ljubljani, kjer kot restavator večte vrača sijaj delom neznanih ljudskih umetnikov, pač marsikdaj odkrivajoč v njih svoje daljne, neznane predhodnike.

Jubilantu, ki je vedno neumorno delaven, želimo še mnogo plodnih let v častni službi božanske Modrice slikarstva.

S. M.

KULTURNI OBZORNIK

Ljubljanska drama: G. Cenzato: Zaljubljena žena

Stare in tisočkrat predelane snovi se je pisatelj lotil v tem delu. Pred seboj imamo prosluli trikot, ki tvori velikim komedijam in tragedijam podlago: mož — ljubica — žena. Cenzato je na svojevrsten način reševal in rešil ta problem. Edino v tem je delo zanimivo. Ves zaplet, razplet in končna rešitev sloni na čudoviti ljubezni ženi, ki upa in veruje do konca, da si bo spet pridobila možovo srce. Serena ve, da jo mož vara, ve, da se sestaja z drugo žensko, pa vendar ne pokaže niti malo ljubosumnosti. Nasprotno, vsa dobra je z njim in nobenega očitka ne izreče. To spravi Fabrizija iz ravnotežja. Sam ji pove svojo zgodbo. Zdjaj pričakuje očitkov, ljubitev zakona, toda žena ostane kot je bila. Serena je zmagala, mož jo zopet vzljubi. Tudi Fabrizio je mnogo trpel za svojo vihravost. Slaba vest, ljubosumnost, nazadnje je že bolan zaradi notranjega nemira. Njegova mati odbije zadnje osti in predsodke, da pridet zakoneca spet do zblizanja. »Ne veš, kaj sem pretrpela,« mu pravi Serena, ko sta spet sama in srečna. »Kako hudo je skrivati resnično bolečino! To je bilo junaštvo, ki sem ga izvršila ne iz ženskega ponosa, temveč iz svetega egoizma žene: iz čustva, da hranim, kar je moje, samo moje, pridobljeno s čistostjo, z žrtvovanjem cveta svoje lepote in mladosti.«

Delo ni hrupno in vihravo smešno, kakor bi človek pričakoval, ampak so to tihi in mirni prizori. Razplet dejanja je sicer nepriljčen, a leži vendarle vsa verjetnost in prepričljivost zgodbe na igrateh. Lahko postane predstava dolgočasna, lahko tudi smešna. V bojazni, da ne bi bilo prvo, ji je hotel dati režiser smešen in vesel poudarek. To službo potem opravlja zelo dobro in nepriljčno Agno (g. Gregorin) od začetka do konca. Njegova podoba je originalna in zelo posrečena. Manj naraven je Contini (g. Peček), ki mu tudi to ni uspelo, da bi bil vsaj malo smešen, kar je hotel režiser od njega. Tudi v Ani (ga. Nablocka) je bila težnja, biti zabavna, saj je gotovo prav zaradi tega gospa Nablocka dobila to vlogo. In končno se je tudi Alice (gđ. Boltarjeva) smejala na ves glas gotovo zato, da bi priklicala smeh na obraz občinstva. V tem poudarku se je režiser, zdel s pisateljem. Režiser, g. prof. Šest, bi tudi mogel marsikaj črtati, saj se toliko stvari ponavlja in postaja vse zelo nezanimivo, če človek le prevečkrat sliši iste stvari v tako kratkem času. Serena gospe Danilove ni mogla biti ujeta v to celotno vzdruženje in ton predstave. Bila je to podoba žene, ki sicer trpi, toda z nasmeškom na obrazu in z videzom, kot da to trpljenje ni globoko v njej. Serena je bila dama, kakor so navadno podobe gospe Danilove. Cakal sem več doznačnosti, več pristranosti in več tiste domače družinske preprostosti in ljubeznivosti žene. Vsihih pa vendarle več resničnega, globokega trpljenja, ki ga ne more zakriti še tako dobra volja človeka. Fabrizio je bila ena od njegovih najbolj podob, kar smo jih imeli priliko tu videti. Njegovo kolebanje med ženo in Heleno, njegov nemir in bolečina sta prista lepo do izraza. Le kdaj pa kdaj ni bil povsem trden — mora zato, ker je zelo obremenjen. Iz Helenine ni mogla gospe Juvanova kaj posebnega ustvariti, a vse, kar je bilo v tej vlogi mogoče dati, ji je dala. V vlogi Antonella je nastopil še g. Brezigar, v vlogi natakarka pa g. Tomažič.

Tako se je uvrstila tudi ta predstava med letošnje in ne pomeni kakšne nove smeri v sporedu, ampak nadaljuje lepo tradicijo, ki ji segajo korenine v bližnjo preteklost.

60 letnica Maksima Gasparija

Danes (26. januarja) bo poteklo v zgodovino 60 let rojstva slikarja Maksima Gasparija. Še prav posebno so ta leta važna za slovensko umetnostno zgodovino. Nekako ob prelomu stoletja se je mladi Gaspari prvič srečal z resnično umetnostjo. Leta 1903 na dunajskem grafičnem zavodu,

1904 in 1905 na dunajski akademiji prof. Bacherja ter v letih 1907—1908 v Monakovem. Vsa ta leta učenja in vbadanja za osvojitvijo slikarskih veščin in lastnim umetnostnim izrazom, so potekala v znamenju predsmrtnih trzljajev stare akademске umetnosti, ali bolje, njenega duha, ter so odpirala poglede v nova obzorja svobodnejšega interpretiranja umetnostnih vprašanj na duhovni podlagi. Tako so naši »Vesnjani« v resnici s pomladanskim občutjem povrednotili lepote sveta na podlagi duhovnega gledanja, v glavnem nekako od poezije do sarkazma, seveda oblikovno podprti od starega, solidnega akademskega znanja. Od tod tudi izvira stara pravda med tem umetniškim rodom in mladimi, ko Vesnjani ob vsaki priliki upravičeno poudarjajo »znanec, dobro »risbec, skratka tehnično znanje, dočim sami ustvarjajo nekaj drugega, nekaj, kar je i znanje i poezija. Naši pomladanci veselo pojejo o lepotah narodnih običajev, človeških naved na splošno, ali pa se s Cankarjem posmehujejo filistejstvu v ostrbi groteski in karikaturi. V tem svetu je vznikla Gasparijeva umetnost in v njem je dozorela do oblike, o kateri bi lahko rekli z Ovidom: »Quidquid temptabam pingere — Gaspari erat,« hočem reči, rodila se je umetnost, ko je tako polna umetniškov duhovnih podob, da se je izoblikovala v tip.

Laži brez primere

Pred nami leži 14 strani obsegajoča »Novoletna poslanica krščanske skupine v osvobodilni fronti.« Krščanska skupina se seveda obrača na krščanske ljudi: »Slovenski kristjani! Krščanska skupina v OF stopa pred vas s svojim pogledom na doslej opravljeno osvobodilno delo...»

Človek mora strmeti... Ta ironija! Ta nesramnost! »Doselej opravljeno osvobodilno delo.« Poznamo to »osvobodilno« delo. Grobovi tuljijo, krič mučencev udarja na naša ušesa, žene jokajo, požgane vasi na glas vpijejo, izropani domovi in hlevi govorijo, kaj so te zverine osvobodile.

In v imenu krščanstva apelirati na kristjane, naj te brezprimerni vnebovpijoče hudobije odbravajo in podpirajo! Krščanstvo menda priporoča ali vsaj odobrava poštene ljudi moriti in satanško mučiti! Ali morda namen posevčuje sredstva? Če bi še tak paradiz na zemljo prinesli, ni vreden teh žrtv. En sam umor je vnebovpijoč, kajnov greh. Vi pa jih imate na svoji vesti na tisoče. Pa si še drznele govoriti v imenu krščanstva! Nesramnost brez primere!

Vse brezdunjavno hudobije, premišljeno bestialno mučenje nedolžnih ljudi pa izgovarjati s tem, da so to zakrivil nekí ljudje v razumljivi razburjenosti. Kako se hočejo lepe delati, — ko bi jim kdo verjel!

Vse to priskutno pisanje priča samo, kako se zna satan spreminjati v angela luči.

In ti resnični narodni izdajalci očitajo izdajstvo onim, ki narod res ljubijo in ga žele obvarovati teh grozot, kakršnih se ni doživel. Spet nesramnost brez primere!

Kdor gre brez vesti in sramu morit, kako ne bo znal tudi brez vesti in sramu lagati!

Ali se bo dobil še kak »krščanski« tepček, k bo tej slepariji varjel Mogoče. Pravijo, da je takih tepčkov še nekaj. Neverjetno! Kako je le to mogoče, da človek zdrave glave in če ima še malce vere in moralnega čuta, more imeti še eno troho simpatije za to brezdunjavno hudobijo, ki je prinesla našemu ljudstvu neizmerno gorje! Kaj naj rečemo o takih ljudeh? Možgani so se jim skisali — drugača ni mogoče reči. Krivica je postala pravica, laž je postala resnica, umor je postal dobro delo, narodno izdajstvo je postalo narodno osvobodjenje...

Mi se pa za tako krščanstvo lepo zahvaljujemo, ga obojujamo in odklanjamo, ker tako »krščanstvo« dela krščanstvu največjo sramoto. — K.

Nov oltar v uršulinski cerkvi

V sredo, 27. t. m. praznujejo uršulinke god svoje ustanoviteljice sv. Angele. Ta pobožnost je združena z vsakoletnim celodnevničnim češenjem sv. Rešnjega Telesa. Ta se izpostavi ob 6 zjutraj, nakar bo sv. maša za uršulinske šole, ki imajo ta dan pouka prosto. Sv. maše bodo vsako uro, zadnja ob 11. Sklep češenja bo zvečer ob 6, ko bo kratka pridiga, slovesne peteltanje in zahvalna pesem.

Verniki se vabijo, naj ta dan v uršulinski cerkvi zadostujejo sv. Rešnjemu Telesu za razžaljenja.

Ki se mu med nami gode. Ob tej priliki si lahko ogledajo nov kip sv. Angele v njenem obnovljenem oltarju.

Iz vzrokov vojne nastaja orožje miru

POT POLITIČNE MOCI PETROLEJA

In to je storil: leta 1914 je ustanovil družbo California Oilfields Ltd., sledile so Roxana Petroleum Company of Oklahoma, leta 1915 Shell Corporation of California in Shell Union Oil Company. Vsa ta podjetja so bila popolnoma neodvisna drugo od drugega, noben zakon proti trustom jim ni mogel priti blizu. Dobiček pa se je stekal v Deterdingove roke.

Deterding je postavil rafinerije v New Orleans, Wood River, East Chicago, Wilmington in St. Louis. Gradil je napeljavne vodove k svojim petrolejskim vrelcem v Oklahami, napeljal cevi (pipe lines) v Chicago, po vsem srednjem zapadu in Kaliforniji. Minili so časi, ko je samo Standard Oil lahko polagala cevi in vode za petrolej. Že trideset let je vladal Ameriki Rockefeller. Standard je brezobzirno izkoriščala vsakogar, če ga je le mogla. Zdjaj je prišla reakcija. Zdjaj so vsi gledali v Deterdingu rešitelja. Rockefeller, sin petrolejskega mazača in sam v začetku branjar, je zgradil svoj trust s silo in zvijačo. Deterding, ki je prišel za holandskimi kolonizatorji in osvajaletci, se je poslužil bolj subtilnih metod. Standard Oil je podobna primitivni živali: vsaka Standard družba donaja, prodaja in predstavlja samostojno celico. Deterdingov trust pa je specializiran: ena družba pridobiva petrolej, druga ga čisti, tretja prevažna, četrti prodaja. Vsaka je visoko specializirana, nikjer ni dvojnega dela, nikjer trgovina poleg trgovine.

Standard Oil ni hotela nositi rizika lastnih petrolejskih polj. Zdjaj, ko je imel Deterding podružnice v New Mexico, v Dakoti, v Nevada in povsod ob obali Pacifika, se je to grenko maščevalo. Mali ameriški proizvajalci so prodajali Deterdingu namesto družbi Standard. Petrolejska polja, ki jih ni marala Standard, je prevzel Deterding. Royal Dutch je imela izkušene razgledovalce, odlične geologe

12

in inženirje: našla je petrolejska ležišča, ki so danes med najboljšimi v državi, n. pr. Signal Hill, ki so kmalu dosegli največjo proizvodnjo v Kaliforniji. Leta 1932 sta proizvajali Shell Petroleum Corporation in Shell Union Oil v Združenih državah 4.973.000 ton petroleja, več kot takrat ves Mexico. In poleg tega je bil velik del tega mrzličnega razvoja sredi sovražne dežele plačan z ameriškim denarjem, kajti Deterding je s hudičevim prekanjenostjo takoj spoznal edino varno sredstvo, da se zavaruje proti tujemu ščuvanju ljudi iz družbe Standard. V Ameriki je naložil delnice svoje družbe, zanimal malega človeka za svoje podjetje in sam nadzoroval svoje ameriške podružnice, hkrati pa dopustil, da so pri teh podjetjih zaslužili tudi Amerikanci. Samo v letih 1927 in 1929 je investiral Deterding v Usa 306 milijonov dolarjev. Približno 100 milijonov je izdala Royal Dutch vsako leto za ameriška petrolejska polja, več kakor Standard Oil skupno po vsem svetu. In tako pride danes 43% proizvodnje Royal Dutch — skupine iz Amerike. Valter Teagle je imel prav, ko je obtoževal Deterdinga, da je »namenoma oropal Zedinjene države njihovih petrolejskih zalog, medtem ko je angleške zaloge hranil«. Anglija, ki ima šest desetih vseh petrolejskih zalog na svetu, je uvozila do leta 1927 vsako leto za približno milijardo mark petroleja iz Zedinjenih držav, Mexico in Perzije. Njena petrolejska politika je čisto jasna: pustiti druge, da se izrpa in v danem trenutku postati edini gospodar vsega petroleja na svetu.

VI.

Boj za petrolejska polja v Djambi.

(Usoden zgled »neutralske«.)

Jasno je, da Zedinjene države niso mirno gledale vdor angleško-holandskega trusta. Naravno, da so se postavile proti robu angleškim petrolejskim načrtom, čeprav je bil Rockefeller za to, da je iznašel metode izkravljanja drugih. Toda do težkih petrolejskih sporov ni prišlo samo med Londonom in Washingtonom. Ker je bila Royal Dutch holandsko podjetje, vpisano v Haagu, je Amerika najprej skušala, da to malo državico napravi nevtralnno in je ta v resnici prva plačala drago svojo nevtralsost.

Deterding je plačeval davke Holandski, prav tako kakor angleški, francoski in zdaj tudi ameriški kapital je bil vložen v Royal Dutch, toda holandske petrolejske politike ni bilo. Standard Oil je prav tako prodajal na Holandskem svoj petrolej kakor Deterding. Royal Dutch, katere posle so že davno vodile poslovalnice iz Londona, ni imela na Holandskem nič več pravice kakor kdor drugi. Že leta 1890 je črpala petrolej v Indiji, pričela je z vrtanjem in pridobivanjem petroleja v holandskih kolonijah in če je zdaj poleg starih petrolejskih polj kupila še nova, je dobila za to dovoljenje pod enakimi pogoji kot prej, ne pa Amerikanci, ki so prišli 20 let pozneje. Nobenih predpavic ni imela, postopali pa so z njo lojalno.

Nederlandsche Koloniale Petroleum Mij, zdaj Standard podjetje, prav tako kakor druga, leta 1918 od Rockefellerjevih ljudi ustanovljena družba Koloniale Petroleum Verkoop Mij. v Bataviji so se pritoževale zaradi te prednosti in ameriška vlada je čakala, da bo izrabila ugoden trenutek in nastopila za »interese Rockefellerja«. Ta prilika je prišla, ko so v Holandski Indiji našli povsod nova bogata petrolejska polja: petrolejske vrelce Djambi, Aroeaba in Boenloe, ki so kmalu potem, ko so jih odkrili, dajali letno po 300.000 ton petroleja.

Ta ogromna polja, ki so se razprostirala na Sumatri so ležala na državnem ozemlju in naj bi bila do petrolejske zaloga holandske vlade. Po pravno pravilnem razpisu in po sklepu parlamenta so bila ta polja izročena v izkoriščanje tistemu, ki je več ponudil zanj: leta 1921 je bila sklenjena pogodba med vlado v Haagu in družbo Royal Dutch o otvoritvi djambijskega distrikta.

Vsa Amerika je bila razburjena zaradi te pogodbe. Standard Oil je spravila v pogov vse sredstva, kajti, hotela je imeti petrolejska polja in njeno ponudbo je izročil holandski vladi osebno tedanji ameriški poslanik v Haagu William Philipps. Washington je že takoj v začetku pogajanj pojasnil, da krije interese Rockefellerjevih ljudi. Harding je bil vendar takratni predsednik USA in ta je objavil, da bo poskrbel za to, da se bodo okoristili v Holandski Indiji za škodo, ki jo je povzročil Deterding v Ameriki družbi Standard Oil.

Drobne novice

Koledar

Sreda, 27. januarja: Janez Zlatoust, škof in cerkveni učenik; Vitalijan, papež; Dativ, muč. Četrtek, 28. januarja: Peter Nolask, spoznavalec; Neža drugič; Odorik, spoznavalec.

Novi grobovi

† Blaž Poznič

1. februarja 1940 je g. Blaž Poznič praznoval 50 letnico in kdor ga je zadnje tedne videl med prijatelji, si še zdaleka zamisliti ni mogel, da je njegova življenjska pot že tako blizu konca. Tako rekoč ob pol desetih dopoldne je za vedno zatisnil oči. Rajni Blaž Poznič je gotovo znan širokemu krogu naših bralcev, saj je preveč res lepo število leposlovnih del za »Slovene« podlistke, pri čemer se je izkazal kot izvrsten poznavalec slovenskega jezika. Svoj čas je tudi vodil ljudsko knjižnico v Ljubljani, kjer si je prav tako pridobil velik krog znancev. Rajni se je rodil 1. februarja 1890 v trdni in ugledni kmečki hiši, po domače pri Krnčku nad idilično vasico Šmartno ob Dreti. Po končanih študijah je služboval pri Prosvetni zvezi in bil tudi nekaj časa urednik »Mentorja«. Pod bivšim oblastnim odborom je bil sprejet v banovinsko službo ter dodeljen kot uradnik bivši »Banovinski zalogi šolskih knjig in učil v Ljubljani. Leta 1937 je bil imenovan za upravnika tega zavoda in ga je vodil z vso pridnostjo in vestnostjo do konca svojega življenja. Kot predstojnik je bil z vso ljubeznijo naklonjen podrejenemu uradništvu ter si je v njem pridobil samo prijatelje, ki danes žalujejo za njim.

Rajnega Blaža Pozniča bomo pokopali v četrtek 28. januarja ob 3 popoldne iz kapelice sv. Nikolaja na Zalah. Naj počiva v miru! Vsem njegovim dragim naše sožalje!

† Franjo Radovan. V Ljubljani je umrl dentista Franjo Radovan. Pokopali ga bodo v sredo, 27. januarja ob 3 popoldne iz kapele sv. Jožefa na Zalah. — Naj mu svesti večna Luč, vsem njegovim dragim naše sožalje!

Nova knjiga „Slovene knjižnice“

Izšlo je krasno delo Henry Bordeaux-a, člana Francoske Akademije, roman

Srce in kri

— Rekordno stanje barometra. Barometer je v tork zjutraj dosegel rekordno višino, kakršne niso zaznamovali vremenski zapiski in ne zaznamujejo v zadnjih 20 letih in tudi še poprej ne. Zračni tlak je krepak in visok, saj je barometer v tork zjutraj dosegel stanje 776.1 mm ter kaže tendenco dvigovanja. Lani 26. novembra je bilo tudi visoko barometrično stanje, ko smo imeli 775.5 mm, kar se pogostokrat primeri. Vse kaže, da bo ohranjen suho, nekoliko mrzlo še nekaj dni. Tudi praksa napoveduje mrzlo vreme. Včeraj na dan sv. Pavla je bilo večidel oblačno. V tork je bilo zjutraj nebo primerno oblačno, toda pozneje se je lepo zjasnilo in je prisijalo sonce. Zjutraj je bilo pomrlo. Suho vreme je prikladno za naše zdravje. V ponedeljek je bila dosežena najvišja dnevna temperatura +2°C, v tork jutranji minimum -5°C. Razvil se je v tork krasen zimski dan, kakršnih je navadno prav malo januarja, ko nas tlači ne-ljuba megla.

KINO MATICA

V prijetno spremembo in ljubko razvedrilo predvajamo dnevno ob 14.30 vedno zaželjeno umetnino v tehnikoloru

Snegulčica

Ob 16.30 in 18.30 predvajamo ljubezensko dramo

Roman revnega mladeniča

Drobna ljubljanska kronika

Zadušnica za pokojnega Vasko Basaja v Zavodu sv. Stanislava, Baragovo semenišče, bo danes, 27. januarja, ob 8. Namesto venca na grob gospoda Ivana Merčuna je družina Antieva darovala 250 lir Podpornemu društvu na dr. klasični gimnaziji. Ravnateljstvo se za izredni dar najiskrejeje zahvali. — Ravnatelj. V svetliki sv. Terzije na Kodeljevem je sv. Rešnjega Telesa. Svete maše vsako uro od 6-10. Popoldne ob pol šestih sklepni govor, nato pete litanije Sreca Jezusovega, zahvalna pesem in blagoslov. Pridimo in molimo euharističnega Krailja! Pevski koncert v franciskanski dvorani priredi 2. februarja ob 4 pop. prijavljeni tenorist Slavko Lukman. Na sporedu so tudi in domači skladatelji. Iz prijaznosti sode-lujeta sopranistka Anja Anita, pri klavirju pa g. prof. Ubald Justin.

Podružnica sadlarskega in vrtnarskega društva v Mostah povzela svoje člane, da se v osmih dnevih javijo za senenski krompir in sicer pri dotičnih članih, pri katerih so ga dobili lanske leto. V okviru III. javne produkcije šole Glasbene Matice bodo nastopili iz klavirskega oddelka naslednji gojenci: Meršol Jošip, Večec Milena, Podvršič Majda, Pompe Nuša, Karnovšek Darja, Potoknik Zora, Sušec Stefan, Maršič Saska, Paternost Sonja, Vokal Lela, Zdravčič Darinka, Bartol Majda, Markič Uroš in Verbič Nada. Iz violinskega oddelka nastopi najprej Wolhiz Mihail, nato Firnat Fia. Oba bo spremljala na klavirju Wolhiz Marjana. Dalje nato se Butara Demetrija ob spremljevanju svojega

— Zveza društev šola in dom sporoča knjižničarjem, šolskim upraviteljem in učiteljem vseh strok, da se njene pomožne učne knjige dobivajo zopet v pisarni Slovenske matice, Kongresni trg 7, pod običajnimi pogoji.

Jzšel je

Vestnik „NAŠA KNJIGA“

št. 6 z lepo in pestro vsebino (program Naše knjige, Bogosl. knjiž., naše novosti, članki o knjigah Slovenski knjižni trg itd.)

Prosimo, da ga dvignete v naši knjižarni ali v podružnici Miklošičeva cesta 5 in v Novem mestu.

Vestnik dobite brezplačno Založba Naše knjige Ljudska knjižnica v Ljubljani — Pred školjo 5

Iz dela in življenja - od tu in tam

Iz Gorizije

Smrt češkega duhovnika, ki je pri nas duše pasel. V Lučencu na Slovaškem je 9. dec. umrl v visoki starosti nad 70 let g. Friderik Kroupa, profesor v pokoji, ki je pred prvo svetovno vojno vršil dušnopastirsko službo v naši deželi. Po končanih bogoslovnih študijah je bil kaplan v Comeno, potem mnogo let kurat v Lomu in St. Danielo del Carso. Ko je izbruhnila vojna, je postal vojni kurat. Ob sklepu miru je sleklet vojaško suknjo, pa se ni vrnil v našo nadškofijo, temveč odšel v domovino, kjer je postal profesor v Lučencu. Pred nekaj leti je po uspešnem delovanju stopil v pokoj. Rajniki je bil zelo naobrazen mož, ki je z veliko ljubeznijo gojil tudi glasbo in igral več instrumentov. Kot živahen gospod je ljubil družbo in bil zelo gostoljuben. Naj počiva v Bogu blagi mož!

Mraz. Več zadnji teden smo imeli lepe, sončne, toda mrzle dneve. V posameznih krajih v hribi, kot v Idria, Cirkhina, je živo srebro zdrknilo tudi 20 stopinj pod ničlo. Tudi v mestu smo imeli nekaj dni po 5 do 7 stopinj mraza. V petek, 22. januarja, se je pa zjuznilo in vso deželo je zagnala vlažna sivina, ki je prav neprijetna, čeprav se je mraz ublažil.

Prazna stanovanja je treba nanznati. Pokrajinski sindikat hišnih posestnikov nanznaja, da se mora vsako prazno stanovanje v teku petih dni po izpraznitvi prijaviti. V prijavi, ki se napravi na nekolokovanem papirju, je treba navesti število praznih prostorov.

Z Gorenjskega

Prostovoljni prispevki za zimsko pomoč. Po raznih krajih Gorenjske so bile prirejene zadnje zbirke prostovoljnih prispevkov za zimsko pomoč. V Predvoru so nabrali 1354 mark, v Naklem 1168, v Šmartnem pod Šmarno goro 529, v Boh. Srednji vasi 788, v Domalah (v vsej domačjski občini) 10.102, v Mengšu 5170, v St. Vidu nad Ljubljano 2307, v Selcih pa 1035 mark.

Dunajske vzgojiteljice v kamniškem okrožju. V kamniško okrožje je zopet prišlo 16 učiteljskih kandidatij, ki bodo pomagale vzgajati mladino v šolah. Deželni svetnik dr. Doujak jih je prisrčno pozdravil v slavnostni dvorani deželne urada, potem jih je pa okrožni šolski svetnik Praseh razdelil na posamezne šole. Popoldne so se s sanni odpeljale iz Kamnika.

V Dolu je bilo preteklo leto 14 smrtnih primerov, rodilo pa se je 34 novorojenčkov. Občina Dol je s tem narasla za 20 duš. — Nedavno je bil v Dolu prirejen kuharski tečaj, ki se ga je udeležilo 20 deklet in sta ga vodili ga. Obergartnerja in praktikantinja Walfrida Winklerjeva.

V Podgorici je bilo lani 12 smrtnih primerov, in sicer je umrlo 9 moških in 3 ženske. Novorojenčkov je bilo 38, od teh 18 dečkov in 20 deklic. S tem je občina narasla na 20 oseb.

V občini Šmartno pri Litiji je umrlo lani 18 moških in 23 žensk, rojenih je bilo 21 dečkov in 19 deklic, poročili so se pa trije pari. V Dolskem je umrlo lani 6 moških in 6 žensk, rojenih je bilo 13 dečkov in 21 deklic.

Premestitev. Po službeni potrebi je bil iz Mengša premeščen v Kamni okrožni mojster Zwissler. Na njegovo mesto je prišel okrožni mojster Jakopič.

Na tragičen način je izgubila življenje gospodinjska pomočnica Marija Jerebova v Senčurju nad Kranjem. Hotela je ogreti svojo kamrico z zasilno pečico. Napolnila je velik lonec z žarečim ogljem in ga postavila zraven postelje. Ponoči jo je zadušil ogljikov dvokis in so jo zjutraj našli mrtvo. — V Srednji vasi je umrla 84letna Marija Kuharjeva.

V St. Vidu nad Ljubljano je umrl v starosti 74 let Franc Merhar, ki je bil pri krajevni skupini brezplačno v častni službi zaposlen kot sluga. Zadel ga je kap. — Ženska voditeljica ga. Klar Treo je zaradi boleznj odlo-

Iz Gorenje Straže

Smrt blage matere. V Meniški vasi pri Dol. Toplicah je v noči od 21. na 22. januarja zatisnila za vedno svoje oči, previdena s sv. zakramenti, blaga žena Gorše Ivana, po domače Jozlova mati, v 63. letu starosti. Pokojna je bila vzorna krščanska žena in dobra mati, ki je vzgojila v krščanskem duhu šest otrok, pet hčera in sina. Štirje so že poročeni. Dve najmlajši hčerki sta ji bili v pomoč na starost in ji ekrbno stregli v boleznih. Bolehala je že nekaj let. Končno jo je spravila pljučnica na smrtino postelj in v nekaj dneh ji je podlegla. Rajnica je trdo živela kakor toliko naših pridnih kmečkih žena. Bila je zvesta sodelavka možu na skupni življenjski poti ter mu vzgojila v krščanskem duhu otroke, ki danes z očetom vred jokajo za njo. Kot zgledna krščanska žena je vedno imela odprto roko in srce za siromake, ki so potrkali na vrata. Bila je tudi zvesta bralka »Domoljuba«, ki je že 32 let stalni gost v hiši. Naj ji da Vsemogočni večni mir in pokoj, njenim domačim pa naše iskreno sožalje!

Vsem naročnikom naših časopisov: Kdor se bo kaj mudil v Gor. Straži, naj stopi še do trafike, kjer lahko poravnava naročnino »Domoljuba« za leto 1943, kakor tudi za »Slovenca«, »Slov. doma«, »Bogoljuba« in »Slov. knjižnice«. Tukaj boste dobili vse omenjene časopise.

žila svoje mesto. Njena naslednica je Ana Jatho.

Na Jezerskem se je poslovil orožniški vođa in krajevni skupinski predsednik Janez Eger. Njegov naslednik je Jože Winkler, vodstvo krajeve skupine pa je prevzel Edvard Warenberger.

S Spodnjega Štajerskega

Sv. Lovrenc na Pohorju dobi ljudsko knjižnico. Minulo nedeljo je izročil vođa krajeve skupin pri Sv. Lovrencu na Pohorju domačemu županu knjižno zbirko za ljudsko knjižnico. Knjižnica obsega 300 zvezkov. Ko je knjižnica prvi dan izposajala knjige, je že bilo videti, da jo bo treba razširiti.

Prijet vlomilec. Pred nedavnim je orožnik v bližini orožniške postaje Trieben pri Leobnu hotel ustaviti tujega kolesarja, ki pa se mu je izmuznil. Orožnik ga je takoj začel zasledovati in ga je tudi dohitel. Možakar je imel do vrha nabasan nahrbtnik in ko so ga na orožniški postaji pregledali, so ugotovili, da ima v nahrbtniku živila, cigarete, srajce, denar in druge drobnarije, ki jih je moral dobiti le pri kakem vlovu. Ugotovili so dalje, da je zapustil svoje delo v Traboču pri Sanct Michaelu v noči na 17. januar in je tedaj prav tam nasilno vlomil v trgovino Ludmille Kamper, kjer je nakradel tudi blago, ki ga je odnesel v nahrbtniku. Nekaj nakradenega blaga pa je še posebej skril v neki gostilni v Traboču, kjer so orožniki nato našli še dva polna kovčka dragocenega blaga. Pri osebni preiskavi se je izkazalo, da se vlomilec piše Jurij Arhar in da je doma iz Spodnjega Logatca. Izročili so ga sodišču v Leobnu.

Smrtna kosa. V Mariboru je umrl višji poštni kontrolor Anton Kus, ki je bil po rodu iz Celovca ter se leta 1925 kot tpokojenec naselil v Mariboru. — V Rajhenburgu ob Savi je umrla gospa Roza Rainerjeva, vdova po pokojnem postajačatelniku. Po aprilskem prevratu je rajnica prišla v Ljubljano, nato pa se je pred meseci vrnila v Rajhenburg, kjer je sedaj v 70. letu starosti umrla.

Iz Hrvaške

Nova imenovanja v hrvaški državni upravi. Hrvatski pravosodni minister je izmenjal več predsednikov krajevnih naglih sodišč in nekaj državnih tožilcev ter na njihova mesta imenoval nove. Tako je namesto dr. Josipa Jelašića postavil dr. Ivo Franjevič, namesto dr. Viktorja Horvatića dr. Juraj Stambuk, namesto Emila Kalika in državnega tožilca Dragutina Maltarića v Sarajevu sta postavljena Islam Lukačević in Nikola Grabovac. V Derventi je pa namesto državnega dosedanjega tožilca dr. Marjana Belčića imenovan Hubert Strauch.

Proračun za mesto Zemun. Zemunski župan dr. Hans Moser je eklical sejo občinskega odbora, na kateri so razpravljali o proračunskem predlogu za novo proračunsko leto. Finančni oidek zemunske občine je sestavljen proračunski predlog v višini nad 26 milijonov kun. Dohodki so predvideni z zneskom do 20 milijonov kun. Razliko med dohodki in izdatki bo občina pokrila z zvišanjem pristojbin za zgradarino, pridobnino, zemljorino in za službeni davek. Nekater doklade so zvišane do 80 %.

Pobijanje nepismenosti v veliki župi Ham. Hrvatska prosvetna uprava je v 20 vaseh ljubuškega okraja odprla posebne tečaje za pobijanje nepismenosti v tamošnjih krajih. Iz objavljenih statističnih podatkov o stanju nepismenosti v posameznih mestih in vaseh je razvidno, da je ravno v omenjenih krajih bil odstotek nepismenih izredno visok. Tako je n. pr. v Prozoru 86% nepismenih, v Duvnu 84%, Livnu 73%, Ljubuškem 72%, Travniku 71%, Stolcu 67% in v Mostarju 62% ljudi, ki ne znajo ne čitati in ne pisati.

Prosvetno delo hrvaškega prosvetnega društva »Napredak«. V Sarajevu deluje že več let hrvaško prosvetno društvo »Napredak«, ki ima

Povest pilota Stefana

Oho, grad v tej divjini. Nisem imel časa pomišljati. Ohdihel sem po obrabljenih vijugastih stopnicah navzgor. Vse polno oken, vrat in lukenj sem zagledal. Vrh stopnic je vodila v stolp velika odprtina. V temnem stolpu sem lezel kvišku po ozkih stopnicah vedno v strahu, da me bo kaj presenetilo.

Vrh stolpa je bil raven in zavarovan z že razpadajočim zidovjem. Očividno že dolgo ni tukaj nihče prebival. Le netopirje sem prestrašil in nekaj sov prebudil na svojem potu. Sredi kamnitega tlaka sem zagledal veliko odprtino. Vanjo so bile izpeljane stopnice. Takoj sem se napotil dol.

svoje podružnice po vseh večjih hrvaških mestih in krajih. Osrednje društvo v Sarajevu ima na razpologo tudi bogato knjižnico, katero vneta obiskujejo sarajevski Hrvati, predvsem pa srednjeolci. Knjižnica ima okoli 22.000 hrvaških del z okoli 26.000 izvodi. Poleg te knjižnice ima »Napredak« tudi 40 velikih in 10 manjših potovalnih knjižnic.

Iz Srbije

Uradni list srbske vlade. Poleg srbskih dnevnikov »Novo Vremec« in »Obnova« ter več tednikov, med katerimi zavzema prvo mesto »Srbski Narod«, izhaja v Beogradu dvakrat na teden tudi uradni list sedanje srbske vlade »Službene Novine«. Prva številka tega lista je izšla dne 11. junija 1941. Od tega dne dalje izhajajo redno vsako sredo in petek ter objavljajo vse zakonske uredbe, razne odredbe ter odloke srbske vlade o postavljanju, premešljanju in upokojevanju srbskega državnega uradništva. »Službene novine« ureja Milan Stepanović.

Med službo božjo morajo biti vse gostilne zaprte. Okrajni načelnik aleksinskega okraja je izdal odredbo, po kateri morajo biti v okraju med trajanjem službe božje povsod zaprte vse gostilne. Vsako nedeljo morajo biti pri cerkvenem opravilu zastopani tudi vsi državni in samoupravni uradi.

Boj prostitutji. Policijska uprava v Petrogradu je izdala nove zelo stroge predpise, s katerimi je nasloplja proti prostitutji, ki se je bila razpasla v tem mestu. Policijski organi so polovili vse sumljive ženske ter jih izgnali v domovinske občine, domačinke pa, ki so se prodajale, so zaprli in strogo kaznovali.

šila v slovenščini — 17 Napoved časa. Poročila v italijanski — 17.15 Koncert sopranistke Pavle Lovsetove — 17.35 Koncert čelisti Alda Paysija — 19 »Govorimo italijansko«, poučuje prof. dr. Stanko Leben — 19.30 Poročila v slovenščini — 19.45 Komorna glasba — 20 Napoved časa. Poročila v italijanski — 20.20 Komentar dnevnih dogodkov v slovenščini — 20.25 Radio za družino — 21.15 Pesmi za vse okuse, vodi dirigent Segurini — 21.45 Predavanje v slovenščini — 21.55 Klasični orkester, vodi dirigent Manno — 22.20 Orkester pesmi, vodi dirigent Angelini — 22.45 Poročila v ital.

LEKARNE. Nočno službo imajo lekarnar: dr. Kmet, Bilevelsova c. 43, mr. Trnkovec, dedl. Mestni trg 4 in mr. Ustar, Selenburgova ul. 7.

Rdeči križ sporoča

V polizevalnem oddelku Rdečega križa, Via Ariella Rea 2-11 (Gospodstvska cesta), soba 3, naj se javijo med uradnimi urami od 8 do 12 naslednji: Cerne Andrejka, Dečman Franjo (svoteli), Gerbec Vera, Indihar Josip (svoteli), Maglič Neža, Mihajlov Božo, Muha Metod, Pogacnik Mira, Slovnik Anton, Vršič Justina, Znanec-Logar Zofija. Istotom, soba 1, naj se javijo svoji naslednji interese (za Rab): Arko Anton, Staniša Jože (Florijan), Zalar Matko.

Poizvedovanja

Zgubl sem večeraj popoldne nalivno pero od Gorenjskega kolodvora do Bežigradske gimnazije. Poštenega najditelja prosim, da ga proti nagradi vrne na naslov: Hišnik, Ljubljana, Celovška c. 28 a. Najdena je bila v soboto, 23. t. m. moška ura in se dobi Ob Zelni jami 17 a.

celo nad ničlo. To leto je bil led zelo drag. V Ljubljano so ga vozili iz raznih krajev Gorenjske, posebno iz Kranjske gore in z Bleda. Celotna občina je za mestno klavirsko bila primorana nabaviti na Gorenjskem 30 vagonov ledu. V ta namen je mestni svet vtratil a posebnim sklepom 1200 goldinarjev za led, Vagon ledu je veljal obelino okoli 33 goldinarjev.

Ponesrečenec v Ljubljani. Kar na lepem v sobi je padla in si zlomila desno nogo 34-letna gospodinja Ivanka Trebetsova. — V kuhinji pa je padla in si zlomila desno roko v zapustni 58-letna žena pekovskega pomočnika Matilda Cesnova. — Pri drsanju vsled neprevidezosti si je zlomil desno roko 19letni delavec sin Jože Kos. — Jakob Rozman, 44-letni raznašalec časopisov, je na cesti spodrsnil in se hudo poškodoval na desni nogi, da je moral iskati zdravniško pomoč v bolnišnici. — Ob slamaroznici, ko je pripravil za živino rezanico, si je močno obrezal prste desnice 20-letni posestnikov sin Ciril Cergelj. — S krompom se je hudo oparila po obrazu in rokah 5-letna hčerka postroščka Marija Peričeva.

Gledališče

OPERA: Sreda, 27. jan. ob 17: »Traviata«, Izen. Zluzane cene od 18 lir navzdol. — Četrtek, 28. jan. ob 17: »Thais«. Red četrtek. — Petek, 29. jan. zaprti. — Sobota, 30. jan. ob 17: »Zemlja smehljajna«. Opera. Premiera. Red premierski.

Namesto napovedane opere »Bog iz se-ranja« se bo uprizorila danes, v sredo, 27. t. m. ob 17. uri Verdijeva »Traviata« izven abonmaja po znižanih cenah od 18 lir navzdol z Vidaličevim in Jankom v glavnih partijah.

Premiera na novo nastadirane Leharjeve opere »Zemlja smehljajna« bo v soboto za red Premierski. Libreto opere sta napravila Löhner in Herzer, prevedel ga je Niko Stritof. Zasedba vlog bo sledeča: grof Lichtenstein — Anžlovar, liza njegova hči — Mlejnikova, grof Pottenstein — M. Sanein, general — Planček, prine Sorn-hov — Čuden, Ml. njegova sestra — Banričeva, knez Cnng — Debevec, Fuhi, tajnik — Skabar, Lora — Papijeva, vnuh — Simon-čič, Dirigent: Simouiti; režiser in koreograf, načrta za kostume Vilfanova.

DRAMA: Sreda, 27. jan. ob 17.30: »Zaljubljena žena«. Red sredo. — Četrtek, 28. januarja ob 17.30: »Veliki mož«. Izen. Cene od 18 lir navzdol.

G. Cenazto: »Zaljubljena žena«. Komedija v treh delanjih. Osobe: Serena — Danilova, Fabrizio — Nakret, Elena — V. Jovanova, Ana — Nabloka, Agno — Gregorin, Cortini — Peček, Antonelli — Brezgar, Alisa — J. Boltarjeva. Režiser prof. O. Sest.

Naznanila

ROKODELSKI ODER. Nedelja, 21. jan. ob 5 popoldne: »Vihar v kozarec«. Opomzrjamo na predpogoju vstopnice, ki so v ne-deljo od 10 do 12 in dve uri pred pričetkom v društveni pisarni, Petrankova 12-1 desno.

RADIO. Sreda, 27. januarja: 7.30 Sloven-ska glasba — 8 Napoved časa. Poročila v italijanski — 12.20 Ploče — 12.30 Poročila v slovenščini — 12.45 Laska glasba — 13 Napoved časa. Poročila v italijanski — 13.15 Poročila Vrhovnega Poveljstva Oboroženih Sil v slovenščini — 13.17 Pesmi za vse oku-se, vodi dirigent Segurini — 14 Poročila v slovenščini — 14.15 Pisana glasba — 14.30 Duet harmonik Golob-Adamčič — 15 Poročila

A. Fogazzaro: 93

Palača ob jezeru

»Spomin mi bo na ta kraj in na te trenutke. Povej mi še enkrat,« je nato nadaljevala, »povej mi še, da si »ročen in da so se te misli rodile v tvojem srcu. Ponovi mi to še enkrat, očka.«

»Kje pa ste?« se je s ceste oglasil župnik. Edita ga ni slišala. Sedla je zopet poleg očeta. Ta pa se je okrenil in spoznal župnika. Ves vesel mu je zaklical:

»Tako kmalu spet nazaj?«

Duhovnik je videl, uganil in ni odgovoril nič.

»Gospod župnik,« je dejala Edita, ko se je z očetom vrnila na cesto, »pred vami stoji druga Edita.«

»Ali je mogoče?« je vzkliknil don Inocencij. Njegovo začudenje je bilo preveliko, da bi moglo biti pristno.

Krenili so proti domu, ne da bi še kaj govorili o tem.

Ko so se vrnili domov in jim je Marta povedala, da bo kosilo kmalu na mizi, je Edita vzela ključ od cerkvenih vrat in stekla proti cerkvi.

Cerkev je bila tiha in mračna; le pred glavnim oltarjem je migotal plamenček večne luči. Edita je pokleknila v prvo klop in se zahvalila Bogu za podeljeno milost. Ponovno mu je daro-

vala svoje srce. Nek glas pa ji je ponavljal: Ne moreš ga dati popolnoma, ker ni več tvoje. Proti volji še vedno upaš, da bo tisti, ki ga ljubiš, te zopet postal vreden, da se boš nekoč mogla nasloniti na njegove moške prsi in boš skupaj z njim šla skozi življenje. — Ona pa ni hotela tega, ni hotela vzeti nazaj tega, kar je prostovoljno darovala.

Marta jo je prišla klicat.

»Gospodična, kosilo je že na mizi. Saj Gospod ve, kaj potrebujete.«

Edita se je nasmešnila.

VII.

Ob dveh popoldne sta Vezza in Silla delala v knjižnici. Pisala sta pisma in brzojavke, sestavljala sezname oseb, katerim bosta morala poslati sporočilo o grofovi smrti. Vezza je ves čas klepetal in skušal tovariša zaplesti v pogovor. Ta pa je odgovarjal le na kratko in pisal brez prestanka. Mislil so mu od časa do časa uhajale drugam, a skušal se je s silo obvladati.

»Te brzojavke bo treba čimprej oddati. Prosim vas, pozvonite služabniku,« je dejal Vezza Silli. »Kako sem že sit vsega tega,« je nadaljeval. »Komaj čakam, da se vrnem v Milan. Kake načrte imate za bodočnost?«

Silla ga je presenečeno pogledal.

»Jaz?« je dejal.

Vstopil je služabnik.

»Odpustite nemudoma te brzojavke,« mu je naročil Vezza.

»Veste,« je nadaljeval, obrnjen k Silli, »rad bi vedel, če imate kake načrte, ker bi vam rad nekaj predlagal.«

»Kaj bi mi predlagali?«

»Ali bi ne šla nekoliko na zrak?«

Odšla sta na vrtiček ob knjižnici. Močan veter je vel preko vinograda in dvorišča. Vrtiček je bil v zavetju.

»Kako lepo je tu,« je dejal Vezza. »Povejte mi, se vam zdi, da je gospodar mrtev?«

»Meni pač,« je odvrnil Silla.

»Meni pa ne. Nič ne de. Poslušajte. Naročeno mi je bilo, da naj poiščem dobrega učitelja za zgodovino in slovnico za enega izmed najboljših zasebnih zavodov v Milanu. Dva in dvajset ur na teden, dva meseca počitnic ter dva tisoč dve sto lir plače. Bi sprejeli?«

Silla mu je podal roko in se mu prisrčno zahvalil.

»Rad bi sprejel, a nimam diplome.«

»To nič ne de. Bom že vse prav uredil. Kaj pa počenjate onadva tam?«

Pri teh besedah je pokazal na vrtnarja in Fani, ki sta trgala cvetlice na vrtu. Ko je Fani zagledala Vezzo, je prišla preko dvorišča in obstala ob ograji vrtička.

»Kaj počenjate?« jo je vprašal.

»Gospa markiza mi je naročila,« je s skrivnostnim glasom odvrnila Fani.

»Čemu? Za pogreb?«

»Briga jo pogrebi! Ali še ne veste? Vam ni povedal gospod Pavel, da je naročila sijajno kosilo? On na je izjavil, da ne bo naredil ničesar brez vašega privolenja.«

»Gospodična Fani!« jo je poklical vrtnar.

»Pridem takoj. Veste, kje je naročila, da moramo pripraviti mizo? V loži! S tem vetrom! Zdaj pa moram nabrati cvetje, kljub temu strašnemu vetru.«

»Gospodična Fani!« jo je znova poklical vrtnar.

»Saj že grem. Če mu ne bom pomagala, ne bo spravi skupaj nič pametnega.«

»Le pojdite,« ji je dejal Vezza.

Fani je odhitela in že od daleč zaklicala vrtnarju, zakaj jo kliče, ko vidi, da gospodje govorijo z njo.

Vezza je pogledal tovariša.

»Poizvedeti moram, kako je s tem kosilom,« je dejal. Ta prisrčno mu ničesar ne pove.

»Nekaj nemogočega je to,« je izjavil Silla.

»Brez dvoma. Vam nisem povedal že jutraj? Vse prei kot zdrava je. Kdaj se vrne zdravnik?«

»Mislim, da bo prišel vsak čas. Prišel je jutraj, preden se je zbudila in je dejal, da ne more priti med drugo uro. Zdaj je zbolela še Ivanka.«

TEL. 27-30

KINO SLOGA

Tudi nekoliko iz pustolovskega življenja!

»Trije pariški pustolovci«

V glavni vlogi: Florencio Parravicini, Tito Lusiardo.

Predstave od 14.30 dalje.

Konec ob 20.15.

TEL. 22-21

KINO UNION

Burno življenje mladega dekleta iz francosko-belgijskih obojnih krajev

»Med tihotapci«

V gl. vlogi: Pierre Blanchard, Annie Ducaud

PREDSTAVE:

ob delavnikih ob 16 in 18.15; ob nedeljah in praznikih ob 10.30, 14.30, 16.30 in ob 18.30

TEL. 22-41

KINO MATICA

Propad in kartera mladega plemenitasa

Ljubljenska drama med velikimi 19. stol.

»Roman revnega mladeniča«

Igrajo: Amedeo Nazzari in Katarina Boratto

Film predvajamo dnevno ob 14.30 in 18.30.

Ob 14.30 predvajamo Walt-Disneyjevo umetnino »SNEGLJICO«!

SPORT

Smuško prvenstvo v Beljaku

Preteklo nedeljo so priredili v Beljaku smuško prvenstvo Koroskega okrožja. Tekmovali so v teku na 12 km in v skokih ter so ocenili tekmovalce tudi po točkah za klasično kombinacijo. O snežnih in vremenskih razmerah poročajo, da so bile ugodne. V naslednjem prilažamo pregled tekmovalskih izidov v posameznih točkah.

Tek na 12 km za tekmovalce I. razreda: 1. Franc Smolej, Jesenice 50 min. 37 sek.; 2. Petrič, sportni klub poštarjev, Celovec 54 min. 26 sek.; 3. Franc Jerman 55 min. 33 sek. Zmagovalec Franc Smolej je prejel častno nagrado predsednika zbornice za trgovino in industrijo.

Tek na 12 km za starejše tekmovalce: 1. Josef Schäfer, obmejna straža, Beljak 1 ura 4 min. 6 sek.; 2. Schott, obmejna straža, Beljak 1 ura 5 min. 3.4 sek. Med juniorji je zmagal na skrajšani progi Helmut Bildstein s časom 31 min. 8 sek.

Tekme v smuških skokih: 1. Karl Klančnik, Beljak 40 m, 48 m — 219 točk; 2. Albin Novšak, Kranj 46 m, 40 m — 204.5 točk; 3. Finžgar Rudi, Bled, 47 m 48 m — 200.5 točk.

Skoki juniorjev: 1. Helmut Bildstein, Veklen 50 m, 49 m — 223.5 točk; 2. Josef Lafantaler, Celovec 44 m, 42 m — 165 točk. Helmut Bildstein je prejel kot juniorski zmagovalec v skokih častno nagrado okrožnega športnega voditelja, kot juniorski zmagovalec v klasični kombinaciji pa nagrado beljaškega župana.

Ocena tekmovalcev I. razreda za klasično kombinacijo: 1. Gregor Klančnik, Jesenice 391.6 točk; 2. Jože Knific, Jesenice 385.3 točk; 3. Stanislav Kordes 331.9 točk. Gregor Klančnik je prejel častno nagrado koroskega okrožnega vodje dr. Rainerja.

Šport v kratkem

O Celovčanih smo poročali, da so premagali v Celovcu nemškega prvaka v hokeju na ledu s 3:1. Vse bi bilo lepo in v redu, če ne bi bilo treba dodati, da je bila to samo prijateljska tekma. Dan predtem na, ko je šlo za res, namreč za nemško državno prvenstvo, so bili Celovčani tisti, ki so morali kloniti SC Riesser See jih je odpravil s pičlo razliko 1:0. Tako bo prišel SC Riesser See tudi letos v finale, ki ga bodo igrali februarja meseca v Berlinu.

V stockholmskem teniškem stadionu so gledali v nedeljo mednarodno drsalno prireditev, katere se je udeležila tudi Dunajčanka Martha Mueilek. S svojim ljubkim nastopom in virtuosnim drsanjem ni navdušila samo gledalcev, katerih je bilo 2000, temveč tudi sodnike. Pri oceni so ji priznali prvo mesto. Druga je bila Inge Jell (Nemčija), tretja pa Britta Ralen (Švedska).

Boj med volkom in volčjakom

Macedonski kmet, ki je v najhujšem mrazu bos tekal 4 km daleč za volkom in ga nazadnje le ustrelil

Bilo je v neki vasi blizu Prištine v Macedoniji. Tamkajšnji kmet Ladislav Karamazov se je zadnjič sredi noči zbudil, ker je njegov pes ovčjak le preveč hudo lajal. Nekaj časa je poslušal to nenavadno lajanje, potem pa je skočil s postelje, odprl okno, da se prepriča, kaj naj bi to pomenilo. Pograbil je mimogrede tudi svojo puško in jo nameril skozi okno, če bi morda opazil kaj sumljivega ali nevarnega. A zagledal ni nikogar, razen svojega zvestega psa, ki ga je okrog hiše podil volk. Kmet, ki je imel svojega psa zelo rad, ni pustil, da bi mu ga volk morda raztrgal. Zato je brž odprl hišna vrata in mu hitel na pomoč. Čim pa je pes zagledal, da so se hišna vrata odprla, je smuknil čez prag, volk pa za njim. Oba ste se drug za drugim zapodila v kuhinjo ter se začela na mrtvo klati, pri čemer pa sta renčala in cvilila tako, da so se v trenutku prebudili še ostali domači in prihiteli pogledat, kaj vendar je. Kmetova žena je tudi pridrvela iz svoje spalnice, a čim je odprla vrata, sta se besni živali že zapodili v sobo ter nadaljevali s cviljenjem in klanjem. Medtem pa je že prihitel v spalnico kmet s puško ter dvakrat ustrelil na volka in ga ranil. Zverina je zaslutila, da temu neenakemu boju ne bo kos, in je naglo pobegnila. Kmet pa jo je ucvrl za njo kar bos, čeprav je bilo tisto noč zunaj izredno mrzlo. Skoraj štiri kilometre je baje zasledoval ranjenega volka. Slednji se mu je le posrečilo, da se je volku približal na tolikšno razdaljo, da je spet lahko streljal nanj. Še nekajkrat ga je zadel, dokler se zverina nazadnje le ni zvalila na tla in omagala. Kmet je volka zmagoslavno vrgel čez rame in ga odnesel domov, kjer ga je naslednji dan ponosno razkazoval svojim sovaščanom.

Najboljši in najcenejši slovenski tednik je »Domoljub«

V Birmaniji so uvedli gregorijanski koledar

V Birmaniji so zdaj odpravili dosedanja birmanski koledar in uvedli gregorijanskega. Po prejšnjem birmanskem koledarju se je leto začelo sredi aprila po gregorijanskem časovnem štetju.

NAROČAJTE »SLOVENCA«!

Odšel je k Vsemogočemu po plačilo, nas pa puslil same, naš nepozabni soprog, ljubi očka, brat, stric in svak, gospod

Franjo Radovan

dentist

Pogreb nepozabnega očka bo v sredo, 27. jan., ob 3 pop. iz kapele sv. Jožefa. Sv. maša zadušnica bo v četrtek, 28. jan., ob 7 v cerkvi Marijinega Oznanjenja. Namesto cvetja na krslo, prosimo, molite zanj in darujte za siromake!

Zalujoči:

Fanci, soproga, Boga, Zora, Franci, Vera, Marijan, otroci in ostali sorodniki.

Neskončni božji modrosti je dopadlo, da so nenadoma odšli s sveta naši ljubljeni: ata in mama

Mavsar Jože, Terezija roj. Bukovec

sestrica in bratci:

Mici, Darko, Petrček, Stanko

Ostanke zažganih trupel smo pokopali na pokopališče v Mokronogu. Najlepša hvala vsem, ki ste darovali svete maše in molili za njih pokoj. - O Bog, ki si na božične praznike - praznike miru - ukazal iti s sveta naši nepozabni družinici, daj ji svoj mir!

Praproče pri št. Rupertu, dne 27. decembra 1942.

Jože, Mici, Pavel, Ciril, Franci in Vilko, sinovi in bratje; družine: Jaki, Bukovec, Žgajnar, Pevc - in ostalo sorodstvo.

Zapustil nas je za vedno naš nad vse ljubljeni, plemeniti in dobi brat, stric in svak, gospod

Blaž Poznič

upravnik Pokrajinske šolske založbe v Ljubljani

K večnemu počitku ga bomo spremili v četrtek, dne 28. januarja 1943, ob treh popoldne z Zal, iz kapelice sv. Nikolaja na pokopališče k Sv. Križu. Prosimo lihega sožaljal

Ljubljana — Šmartno ob Dreti — Jesenice, dne 26. januarja 1943.

V imenu vseh sorodnikov seslra Ana Bahunova

Uslužbenci Pokrajinske šolske založbe v Ljubljani naznanjamo, da je danes umrl naš predobri šef, gospod

Blaž Poznič

upravnik Pokrajinske šolske založbe v Ljubljani

Blagega in očelovsko skrbnega predsojnika bomo ohranili v našem in nepozabnem spominu!

Ljubljana, dne 26. januarja 1943.